

**Vsem občinam in
izvajalcem gospodarske javne službe urejanja javnih površin**

Št. zadeve: 35202-2/2026-2560-1

Datum: 20. 5. 2026

**Zadeva: Priporočila za upravljanje in vzdrževanje javnih površin v okviru gospodarske
javne službe**

Spoštovani,

Ministrstvo za naravne vire in prostor (v nadaljevanju: ministrstvo) sistemsko ureja področje gospodarske javne službe urejanja javnih površin. Skladno z vse večjim pomenom javnih in zelenih površin ter dreves v naseljih in potrebo po njihovem zagotavljanju ter spremljanju izvajanja javne službe je bil s 1. 7. 2026 v okviru Direktorata za prostor in graditev ustanovljen Sektor za stavbna zemljišča in javne površine.

Z namenom podpore občinam pri strokovnem izvajanju del in nalog javne službe na področju urejanja in vzdrževanja javnih površin vam ministrstvo posreduje priporočila in usmeritve za nadaljnje delo na tem področju, do sprejetja sistemskih podlag.

Pomen urejanja in čiščenja javnih površin, ki skladno s 233. členom Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-10, 78/23 – ZUNPEOVE, 23/24, 21/25 – ZOPVOOV, 56/25 – PoZ in 11/26 – odl. US) sodi med obvezne občinske gospodarske javne službe, postaja zaradi podnebne krize in vsesplošnih razvojnih izzivov vse večji. S tem narašča tudi pomen njihovega ustreznega načrtovanja in upravljanja, v praksi pa se vse pogosteje izpostavljajo izzivi zaradi pomanjkljivo opredeljenih pogojev izvajanja javne službe.

Zaradi spremenjenih okoliščin in zaznanih izzivov v praksi so bile v ta namen naročene in izdelane strokovne podlage;

- Strokovne podlage za krepitev upravljanja in vzdrževanja zelenih površin in mestnih dreves (LUZ d.d., IPoP, PIC, 2025) in
- Strokovne podlage za zakonsko ureditev gospodarske javne službe varstva okolja urejanje in čiščenje javnih površin (IPoP, 2021),

dostopne na: <https://pis.eпростor.gov.si/pis/urejanje-prostora/strokovne-podlage/javne-povrsine>.

Iz navedenih strokovnih podlag in drugih študij, pripravljenih v zadnjih letih tako s strani strokovnjakov v Sloveniji kot tudi v okviru (prejšnjega) Ministrstva za okolje in prostor ter Ministrstva za naravne vire in prostor, se kažejo sistemske pomanjkljivosti pri organizaciji, standardih in nadzoru izvajanja te službe. Bistvena ugotovitev strokovnih podlag je, da občine

javno službo izvajajo brez minimalnih enotnih meril in pogojev za izvajanje del in nalog, kar omejuje primerljivo učinkovitost izvajanja javne službe in tudi preprečuje razvoj stroke na tem področju.

Poleg navedenega smo na ministrstvu na podlagi predhodnih strokovnih podlag in aktualnih priporočil za prilagajanje naselij na podnebne spremembe in ohranjanje narave v urbanem okolju¹ povzeli, da so drevesa kritična sestavina javnih in zelenih površin v naseljih, zato trenutno pripravljamo Smernice za ravnanje z drevesi v urbanem okolju. Smernice bodo občinam služile kot strokovno vodilo pri načrtovanju, organizaciji in izvajanju dela in nalog na področju varstva in razvoja drevesnega fonda. Podale bodo enoten okvir za načrtovanje, sajenje in upravljanje dreves v naseljih. Vključevale bodo evropske arboristične standarde ter priporočila za načrtovanje in upravljanje dreves v urbanem okolju.

Smernice bodo izdelane konec junija 2026. Javna predstavitev bo predvidoma 10.6.2026. O točni lokaciji in uri dogodka vas bomo pravočasno obvestili in vas povabili k sodelovanju v razpravi.

V tem okviru posebej izpostavljamo tudi gozdove s posebnim namenom (GPN) v urbanem okolju, ki so po svoji naravi del javnih zelenih površin. Pri njihovem načrtovanju, upravljanju in varstvu se smiselno uporabljajo pravila gozdarske stroke, zato je priporočljivo, da jih občine obravnavajo celovito, primerljivo z javnimi parki, ter v sodelovanju s pristojnimi strokovnimi službami s področja gozdarstva zagotavljajo njihovo ustrezno varstvo in razvoj.

Urejanje in vzdrževanje javnih zelenih površin ima pomembno vlogo tudi pri prilagajanju naselij na podnebne spremembe. Drevesa, zelene površine in povezani zeleni sistemi prispevajo k zmanjševanju učinkov pregrevanja naselij in zadrževanju padavinskih voda, zmanjšujejo tveganje za nastanek urbanih poplav, čistijo zrak, zmanjšujejo hrup, služijo kot ponor ogljikovega dioksida in oživljajo degradirana območja. Na ta način pomembno prispevajo k identiteti, vrednosti in privlačnosti prostora ter k ustvarjanju bolj zdravega, varnega, prijetnega in trajnostno naravnane bivalnega okolja. Zato je njihovo strokovno načrtovanje in upravljanje pomemben del zagotavljanja podnebno odpornih naselij.

S ciljem krepitve podnebne odpornosti naselij ter varstva narave in biotske raznovrstnosti ministrstvo v okviru Programa evropske kohezijske politike 2021–2027 izvaja ukrepe za izboljšanje zelene infrastrukture v mestih preko mehanizmov CTN in DRR, za izvajanje katerih bo sofinanciralo okoli 100 milijonov evrov evropskih kohezijskih sredstev. Ukrepi vključujejo prenovo in vzpostavitev javno dostopnih zelenih in modrih površin, povezovanje zelenih sistemov naselij ter ozelenjevanje grajenih površin, kot so strehe, fasade in javni prostori. Poseben poudarek je namenjen zasaditvam dreves, izboljšanju dostopnosti zelenih površin, ponovni uporabi padavinske vode ter vključevanju lokalnega prebivalstva v načrtovanje in upravljanje zelene infrastrukture. Z izvedbo načrtovanih operacij se pričakuje:

- omogočen dostop do nove ali izboljšane zelene infrastrukture za približno 380.000 prebivalcev,
- približno 300 ha nove zelene infrastrukture,
- izvedba in zaključevanje projektov različnih tipologij, med drugim 60 projektov povezovanja zelenih površin v zelene sisteme naselij, 20 projektov vzpostavitve ali obnove parkov, 15 projektov športnih in rekreacijskih površin, 2 projekta zelenih streh, ter drugih zelenih površin.

Učinkovito urejanje javnih površin je mogoče doseči le v sodelovanju med državo in občinami. Občine imajo ključno vlogo pri izvajanju politik v prostoru, pri čemer jim država že danes nudi številne strokovne podlage, priročnike in orodja za podporo pri pripravi prostorskih aktov ter izboljšanju kakovosti urejanja prostora. Njihova dosledna uporaba lahko pomembno prispeva k

¹ Moč narave za odporna naselja in skupnosti, 2024, IPoP, Podnebni program Mreže za prostor. https://www.mrezaprostor.si/wp-content/uploads/2024/04/D_MOC-NARAVE.pdf

bolj enotnim praksam, višji strokovni ravni ter dolgoročno bolj trajnostnemu upravljanju javnih površin.

Nekatere občine ste na področju javnih površin že vzpostavile kakovostne evidence ter razvile dobre prakse upravljanja in vzdrževanja. Z namenom podpore občinam, ki evidence še vzpostavljajo oziroma izboljšujejo učinkovitost izvajanja javne službe, pa tudi kot strokovno podporo vsem občinam, smo pripravili priporočila za nadaljnje delo na tem področju. Občinam zato priporočamo, da že v okviru obstoječih pristojnosti in razpoložljivih orodij upoštevajo naslednja priporočila, ki jih prilagamo v prilogi tega dopisa.

Za vse informacije, pojasnila, pomoč in podporo, smo vam na voljo na spletni strani ministrstva, spletnem naslovu: <https://mesta.si/>, kjer redno objavljamo zanimive in uporabne vsebine na temo javnih površin, na elektronskem naslovu gp.mnvp@gov.si in tel. [01 478 70 00](tel:014787000), Sektor za stavbna zemljišča in javne površine.

S spoštovanjem,

Dr. Nataša Bratina
GENERALNA DIREKTORICA DIREKTORATA ZA
PROSTOR IN GRADITEV

Jože Novak
MINISTER

Priloga:

- Priporočila – Sistemsko načrtovanje, projektiranje, izvajanje, urejanje, vzdrževanje in upravljanje javnih površin: grajenih in zelenih

Poslati:

- vsem občinam in izvajalcem gospodarske javne službe urejanja javnih površin
- spis, tu.